

Data przesłania tekstu: 21 X 2016 r.

Data przyjęcia tekstu do druku: 28 X 2016 r.

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/AKZ.2016.014>

DARIUSZ CHYŁA, HADRIAN CIECHANOWSKI

(Archiwum Państwowe w Toruniu)
dchyla@torun.ap.gov.pl, hazi901@gmail.com

**Ogólnopolska Konferencja Archiwistów i Historyków
„EDUCARE NECESSE EST... ALE JAK I DLACZEGO?”**

Warszawa, 21–22 VI 2016 r.

W działalności archiwów i historyków coraz więcej miejsca zajmuje działalność edukacyjna. Działalność ta nie ogranicza się jednak tylko do sfery oświatowej, ale obejmuje też całe społeczeństwo. Przykładem tak szeroko zakrojonej działalności edukacyjnej mogą być działania Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, a także niektóre działania podejmowane przez archiwa państwowe, jak np. akcja pt. „Zostań rodzinnym archiwistą”. Poczesne miejsce w tej sferze działalności wciąż jednak zajmuje współpraca ze szkołami. W działalności edukacyjnej stopniowo torują sobie miejsce również nowe metody nauczania, które coraz większy nacisk kładą na aktywny udział uczestników w zajęciach.

W związku z rozwojem działalności edukacyjnej pojawiła się konieczność wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy edukatorami: historykami, archiwistami i nauczycielami. Aby stworzyć platformę wymiany myśli, 21–22 VI 2016 r. w Warszawie zorganizowana została Ogólnopolska Konferencja Archiwistów i Historyków „*Educare necesse est ... Ale jak i dlaczego?*”. Konferencję patronatem honorowym objęła Minister Edukacji Narodowej Anna Zalewska.

Obrady podzielone zostały na cztery bloki tematyczne:

1. Źródła archiwalne w edukacji szkolnej.
2. Doświadczenia archiwów w działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej.
3. Działalność edukacyjna i popularyzacyjna archiwów w programach studiów na kierunku archiwistyka i zarządzanie dokumentacją.
4. Działalność edukacyjna i popularyzacyjna archiwów a społeczeństwo.

Ze względu na dużą liczbę zgłoszonych referatów, świadcząca o skali zainteresowania poruszaną tematyką, czas wystąpień ograniczono do 10 min. Po całym bloku przewidziana była dyskusja.

Pierwszego dnia obrady konferencji odbywały się w Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie. Rozpoczęły się one punktualnie o godzinie 10.00 przemówieniami naczelnego dyrektora Archiwów Państwowych Wojciecha Woźniaka, dyrektora Archiwum Państwowego w Warszawie Janiny Gregorowicz, dyrektora Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli Jarosława Zaronia oraz Renaty Soszyńskiej z Instytutu Pamięi Narodowej.

Pierwszy panel, „Źródła archiwalne w edukacji szkolnej”, moderowała Violetta Urbaniak z Archiwum Państwowego w Warszawie. W trakcie obrad, które rozpoczęły się o godzinie 10.30, wygłoszonych zostało dziewięć referatów. Autorami wystąpień prezentowanych podczas panelu byli nauczyciele pracujący w szkołach wszystkich typów, a jego obrady prowadziły Teresa Stachurska-Maj z MSCDN i Agnieszka Wieczorek z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Referenci dzielili się własnymi doświadczeniami związanymi z nauczaniem historii w szkołach oraz wykorzystaniem w czasie lekcji źródeł archiwalnych. Ponadto w czasie wystąpień formułowane były postulaty pod adresem archiwów, dotyczące współpracy ze szkołami, przygotowania materiałów warsztatowych oraz oczekiwań uczniów dotyczących lekcji historii. Po panelu nastąpiła dyskusja, w czasie której przedstawiciele środowiska akademickiego skonfrontowali swoje spostrzeżenia z uwagami nauczycieli, którzy prezentowali swoje referaty w czasie panelu.

Drugi panel pt. „Doświadczenia archiwów w działalności edukacyjnej i popularyzacyjnej” prowadziły Teresa Stachurska-Maj oraz Magdalena Mołczanowska z Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN. W czasie panelu o swoich przemyśleniach i doświadczeniach w edukacji opowiadali przedstawiciele archiwów, uniwersytetów i muzeów. Poruszane tematy dotyczyły wielu zagadnień, poczynając od tak podstawowych jak to, czy archi-

wa są w ogóle w edukacji potrzebne. Dotykały kwestii wykorzystania źródeł oryginalnych i fabularyzowania przekazów. Odnosiły się do możliwości, jakie daje posługiwanie się w procesie dydaktycznym konkretnymi rodzajami materiałów archiwalnych (np. filmami i fotografiami). Charakteryzowały wykorzystywanie różnych metod nauczania i pomocy naukowych.

Zaprezentowane zostały doświadczenia poszczególnych ośrodków oraz realizowane przez nie programy, jak np. edukacja warsztatowa w Toruniu czy „Mały archiwista w IPN” realizowany przez szczeciński oddział Instytutu. Warto podkreślić, że wiele ośrodków w kraju korzysta z najnowszych metod i pomocy nauczania, wykorzystując w swoich działaniach nowoczesne technologie. Uczestnicy konferencji zapoznani zostali z historią edukacji archiwalnej w dwudziestoleciu międzywojennym oraz wybranymi działaniami podejmowanymi przez archiwa poza granicami naszego kraju.

Po każdej części obrad miała miejsce dyskusja dotycząca wygłoszonych referatów. Wśród wielu głosów szczególnie warto zwrócić uwagę na fragmenty dyskusji dotyczącej, granic, do jakich może posunąć się edukator we wprowadzaniu elementów fikcyjnych w swoje działania. Ze względu na znaczne zróżnicowanie zdań: od całkowicie wykluczającego taką możliwość do akceptującego ich stosowanie, warto zwrócić uwagę na tę kwestię w przyszłości i być może rozpocząć taką dyskusję w szerszym gronie.

Po zakończonych obradach część uczestników udała się na spotkania towarzyskie, które miało bardzo radosny przebieg. Tego dnia, 21 VI, piłkarska reprezentacja Polski grała mecz z Ukrainą w czasie Euro 2016, który zakończył się wynikiem 1:0 dla Biało-Czerwonych.

